

A Fővárosi Ítéltábla a Hyross Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Hyross Virág ügyvéd) által képviselt dr. felperes neve(**felperes címe**) felperesnek - dr. Tímár Anikó ügyész által képviselt alperes neve(**alperes címe**) II. rendű alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2012. október 2. napján meghozott 21.P.26.201/2009/30. számú ítélete ellen a felperes 31. sorszámon előterjesztett és Pf.5. sorszámon megindokolt fellebbezése folytán meghozta a következő

### í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 1.288.000 (egymillió-kettőszáznyolcvannyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### I n d o k o l á s

A felperes megváltoztatott keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze a II. rendű alperest 16.136.000 forint és ezután 2004. október 18-tól a kifizetésig a törvényes kamat és a perköltség megfizetésére.

Előadta, hogy egyéni ügyvédként dolgozott, mely tevékenységét az Ügyvédi Kamara 2004 októberétől 2006 októberéig felfüggesztette, mert őt 2004 nyarán megvádolták súlyos fenyegetéssel elkövetett zsarolás büntetnének kísérletével. A bírósági eljárás során kiderült, hogy a vád alapjául szolgáló tényállás hamis, továbbá a tényállás még hamis voltában sem valósít meg büntetőjogi tényállást, melynek eredményeként a bíróság az ellene emelt vád alól felmentette.

Állította, hogy a II. rendű alperes eljárása során kirívóan súlyos mérlegelési és jogértelmezési hibákat vétett. Kárigényét kiesett nettó jövedelmének 17.136.000 forint összegében, valamint 500.000 forint jóhírnév sérelme és 500.000 forint lelki sérülés miatti nem vagyoni kárként határozta meg, melyből 2.000.000 forint megtérült.

A II. rendű alperes érdemi védekezésében a kereset elutasítását kérte. A keresettel szemben elsődlegesen elévülési kifogást terjesztett elő arra hivatkozva, hogy a felperes tényelőadásából következően állított kára a vádirat benyújtásával következett be 2004. augusztus 5-én, ezért a II. rendű alperessel szembeni 2010.

január 7-i igényérvényesítés már az elévülési időn túl történt. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a felperes kártérítési keresete azért alaptalan, mert a II. rendű alperes eljárása során sem jogellenes, sem felróható magatartást nem tanúsított. A tényeket kirívóan okszerűtlenül nem értékelte, lényeges anyagi és eljárási szabálysértést nem valósított meg, a törvény pedig a vádelemeléshez teljes bizonyosságot nem ír elő. A vádelemelés a terheltek tagadásával szemben elsődlegesen a sértetti vallomásokon alapult. Utóbb a bíróság bizonyítottság hiányában hozott felmentő ítéletet a sértett és a vádlottak egyaránt ellentmondásos vallomásai folytán, mérlegeléssel. Vitatta a felperes követelésének összecszerűségét is.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a II. rendű alperesnek 150.000 forint perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 900.000 forint le nem rótt kereseti illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperes II. rendű alperessel szembeni 2010. január 7-i bíróság előtti igényérvényesítése folytán kártérítési keresetének a 2005. január 7. napját megelőző követelésre vonatkozó része elévült. A felperes a II. rendű alperes jogellenes magatartását a 2004. augusztus 3. napján kelt vádirathoz kötötte, az elévülés megszakítását pedig nem bizonyította. A felperes állítása szerint károsodása folyamatos volt, ezért az elsőfokú bíróság a 2005. január 7-ét követő időszakra vonatkozó követelést tartalmazó keresetet érdemben bírálta el. Megállapította, hogy a tények kirívóan okszerűtlen mérlegelése, lényeges anyagi és eljárási szabálysértés, mely a II. rendű alperes kártérítési felelősségét megalapozná, a vádirat benyújtásakor a II. rendű alperes terhére nem volt megállapítható. Az ügyészség vádelemelése alapos volt. A nyomozás elrendelésekor a sértett vallomása alapján fennállt az alapos gyanú arra, hogy a sértettet valaki kényszerrel, vagy fenyegetéssel próbálta rávenni az ügyvédi irodában az okiratok aláírására. A sértett a nyomozati vallomását a bírósági szakban megváltoztatta. A bíróság a felperest bizonyítottság hiányába mentette fel az ellene emelt vád alól. Az ügyészség minősítése a bíróságot nem köti, csak a tényállás, a minősítés a tényállás bizonyítottsága esetén a bíróság feladata. A bíróság által utóbb tévesnek ítélt vádelemelés önmagában a vádhatóság felróható magatartásának megállapításához nem elegendő.

Az elsőfokú ítélet kitért arra is, hogy a jogszabályoknak megfelelő büntetőeljárás személyiségi jogsértést nem valósít meg, mivel a büntetőjogszabályok az állam működése és a társadalom védelme érdekében maguk határozzák meg az emberhez fűződő jogok korlátozásának törvényes lehetőségét. Az elsőfokú bíróság szerint a felperes a bíróság felhívása ellenére nem bizonyította, hogy egészségtromlása a vádelemeléssel és ügyvédi tevékenysége felfüggesztésével állt volna okozati összefüggésben. Az e körben csatolt szakorvosi vélemény ennek bizonyítására nem volt alkalmas. Kitért arra is, hogy a felperest 2006-ban egy másik bűncselekmény alapos gyanúja miatt két évre felfüggesztett szabadságvesztéssel sújtották. A felperes az őt ért kár bekövetkezését és összegét sem bizonyította. A becsatolt adóbevallásai azt igazolták, hogy 2002-2003. évben semmilyen jövedelme nem volt. Két állandó megbízási jogviszonyáról csak a megbízási szerződéseket csatolta, számlákat pedig nem. Utalt arra is, hogy a felperest terhelte annak

bizonyítása, hogy kármegelőzési kötelezettségének eleget tett, azaz munkaviszonyt, vagy közalkalmazotti - köztisztviselői jogviszonyt a felfüggesztés időtartama alatt megkísérelt létesíteni. E körben azonban bizonyítási kötelezettségének a felperes nem tett eleget.

Az ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést. Fellebbezésében kérte, hogy az ítélet az elsőfokú ítéletet változtassa meg oly módon, hogy a keresetének adjon helyt, másodlagosan pedig az elsőfokú ítéletet a Pp. 252. §-ának (3) bekezdése alapján helyezze hatályon kívül. Kérte továbbá az alperes perköltségben való marasztalását.

Előadta, hogy a követelése részben sem évült el, mert a károsodása folyamatos volt, mely legalább a felfüggesztő határozat 2006. október 16-i hatályon kívül helyezéséig tartott, ténylegesen azonban az ügyfél- és forgalomkiesés hatása a mai napig érvényesül. Előadta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet alapjául szolgáló tényállást nem derítette fel kellőképpen, ezáltal iratellenes és önmagával ellentmondó következtetésekre jutott. A büntetőbíróság felmentő ítélete kimondta, hogy az alperes vádirata nem volt alapos, továbbá hogy a felperessel szembeni vád alapjául szolgáló cselekmény bűncselekményt nem valósított meg. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság a vádemelést alaposnak ítélte, és azt állapította meg, hogy a felperes felmentésére a sértett vallomásának megváltoztatása miatt került sor. A vádiratban körülírt felperesi elkövetési magatartás a büntető ítélet szerint egyetlen bűncselekmény tényállását sem meríti ki. Ezt a II. alperesnek már a vádemelés előtt észlelnie kellett volna, és az eljárást vele szemben bűncselekmény hiányában meg kellett volna szüntetnie. Az e helyetti vádemelés olyan súlyos, a tényeket kirívóan okszerűtlenül értékelő lényeges anyagi jogi jogszabálysértés, mely megalapozza az II. rendű alperes kártérítési felelősségét.

Bekövetkezett kárát igazolta, amikor csatolta a felfüggesztés miatt átadott ügyek listáját, és megnevezte a helyettes ügyvéd személyét. Kárenyhítési kötelezettségének is eleget tett, amikor egyéni vállalkozói igazolványt váltott ki annak érdekében, hogy jogi tanácsadásairól számlát adjon az őt foglalkoztató ügyvédi irodáknak. Alaptalanul hivatkozott az elsőfokú bíróság a vele szemben 2006. évben született egyéb ügyből eredő büntetőítéletre. Az ítélet alapjául szolgáló ügy ugyanis 16 évvel korábban keletkezett és ügyvédi tevékenysége gyakorlásában nem akadályozta. Vagyoni és nem vagyoni kárát tehát tanúkkal és okiratokkal egyaránt bizonyította.

Másodlagos, hatályon kívül helyezés iránti kérelmét azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróságnak ki kellett volna térnie arra, és vizsgálnia kellett volna azt, hogy a II. rendű alperes egy bűncselekménynek nem minősülő magatartást - iratbetekintésre és polgári perben való képviselő ellátására vonatkozó meghatalmazás aláírását - tett a vád tárgyává, és tette ki őt ezzel egy hosszan elhúzódó büntetőeljárásnak. Abban az esetben pedig, ha a büntetőbíróság által feltárt tényállástól és indokolástól el kívánt volna térni - a büntetőügyben meghallgatott tanúk ismételt meghallgatása mellett -, a bizonyítási eljárás ismételten le kellett volna folytatnia.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte azzal, hogy az elsőfokú eljárásban a védekezése körében előadottakat változatlanul fenntartotta.

Kiemelte, hogy a kereset alapjául szolgáló büntetőügyben a vádemelés a terheltek tagadásával szemben valamennyi érintett vádlottal - így a felperessel - szemben is elsődlegesen a sértetti vallomásokon alapult. A felmentés ténye és az a körülmény, hogy a főügyészség a helyi ügyészség által bejelentett fellebbezést visszavonta, a vádemelést utólag nem teszi megalapozatlanná, mivel a bírósági felmentő ítélet, indokolásból is kitűnően, a sértett és a vádlottak egyaránt ellentmondásos vallomásain alapult, a bírói mérlegelés pedig nem volt támadható. Utalt arra, hogy az alapos gyanú közlésekor, illetve a vádemeléskor az ügyészség döntését nem a teljes bizonyosság tudatában hozza, ezt a Be. csak a bíróságtól követeli meg, továbbá hogy a felróhatóság megítélése szempontjából mindig az intézkedés megtételekor adatokat kell értékelni. Mindezeket figyelembe véve az ügyészségi jogkörben okozott kár megtérítése iránti perekben a bíróság feladata nem a sérelmezett büntetőjogi döntések érdemi felülvizsgálata, hanem annak megítélése, hogy az eljáró szervezeti egységnek milyen törvényes eljárási kötelezettsége volt, és annak teljesítésében terheli-e olyan, az érdemi döntést befolyásoló felróható jogsértés, amivel a keresetben érvényesített vagyoni hátrány okozati összefüggésben áll. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság okszerűen utasította el a felperes kártérítési igényét.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt az 1952. évi III. törvény (Pp.) 228. § (4) bekezdése szerint fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért az ítéletet a másodfokú bíróság egészében bírálta felül.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a per eldöntéséhez szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg és az irányadó jogszabályok megfelelő alkalmazásával helytálló döntést hozott. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásával egyetért, ezért a Pp. 254. § (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján azokra visszautal, és azt csak a fellebbezésre tekintettel egészíti ki a következőkkel.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kereseti követelés 2005. január 7. napját megelőző része elévült. Az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 326. §-ának (1) bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik. A kártérítés a Ptk. 360. §-ának (1) bekezdése alapján a károsodás bekövetkezésekor nyomban esedékes. A felperes a károsodását jövedelme kiesésében jelölte meg. Az állított jövedelem-kieséssel a károsodás folyamatosan következett be, tehát a felperesnek a 2005. január 7. napját megelőzően kiesett jövedelemre vonatkozó követelése elévült.

Alapítvány hivatkozott e körben a felperes arra is, hogy részbeni követelése azért sem évülhetett el, mert a felmentő ítéletig nem volt abban a helyzetben, hogy e követelését érvényesítse. A követelés érvényesítésének menthető okból történő

elmulasztása a Ptk. 326. § (2) bekezdése szerint az elévülés nyugvását eredményezi, mely esetben a követelés elévülési időn túli érvényesítése az ott meghatározott határidőben lehetséges. A felperes 2005. január 7. napját megelőzően esedékessé vált követelésének érvényesítése azonban e határidő leteltét követően történt.

A fellebbezésben foglaltakkal szemben a felmentő ítélet nem mondta ki, hogy a felperessel szembeni vád alapjául szolgáló cselekmény nem valósít meg bűncselekményt.

A vádirati tényállás szerint a sértettet az I., III. és IV. rendű vádlottak a felperessel egyeztetett időpontban, annak ügyvédi irodájához vitték abból a célból, hogy a sértettel akarata ellenére olyan okiratokat készítenek, illetve írassanak alá, melyek ahhoz szükségesek, hogy a sértett által örökölt ingatlanrészt tőle megszerezzék. Az ügyvédi iroda felé a III. rendű vádlott folyamatosan azt mondogatta a sértettnek, hogy a papírt alá kell írnia, és a házat annak kell eladnia, akinek a lakásán voltak. Az ügyvédi iroda liftjében pedig az I. és IV. rendű vádlottak megfenyegették a sértettet, hogy ha nem írja alá az ügyvédnél a papírokat, akkor megverik. Az ügyvédi irodában a felperes a sértett elé tett egy meghatalmazást és egy „tényvázlat és megbízás” című okiratot, hogy azt a sértett megbízóként írja alá. A sértett azonban tiltakozott és közölte, hogy „már el van adva”, és ő nem ír alá semmit. Ekkor a IV. rendű vádlott felszólította a sértettet, hogy írja alá az iratokat, mert ellenkező esetben minden nap a háza elé fogja állítani az embereit, oda majd nem mehet be, és öklével a másik tenyerébe csapva azt is hozzátette, hogy a sértett „meg is lesz verve”. E tényállás alapján vádirat a felperest VI. rendű vádlottként 1 rb. a Btk. 323. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő, súlyos fenyegetéssel elkövetett zsarolás büntettének kísérletével mint bűnsegédet vádolta. A vádirati tényállásból a tárgyaláson lefolytatott bizonyítást és az egymásnak ellentmondó bizonyítékok mérlegelését követően a büntetőbíróság mindössze annyit látott kétséget kizáróan bizonyítottnak, hogy az I., III. és IV. rendű vádlottak a sértettet a felperes ügyvédi irodájába vitték, ahol a sértett megbízta a felperest, hogy a hagyatéki ügyében járjon el.

Ez azonban – szemben a fellebbezésben foglaltakkal – nem azt jelenti, hogy a vádiratban leírt magatartás nem valósította meg a zsarolás büntette kísérletét, hanem hogy azt a büntetőbíróság bizonyítékok hiányában nem látta kétséget kizáróan megállapíthatónak. A bizonyítékok mérlegelését követően a vádirattól eltérően megállapított tényállás alapján mondta ki a büntetőbíróság, hogy a polgári perrel kapcsolatos ügyvédi meghatalmazás aláírása még erőszak, vagy fenyegetés alkalmazása esetén sem valósítaná meg a zsarolás büntettét. A büntetőbíróság a meghatalmazás aláírása során a fenyegetés tényét sem találta kétséget kizáróan bizonyítottnak, ezért nem állapított meg a vádlottak terhére más bűncselekményt sem. A fellebbezéssel ellentétben a büntetőbíróság ítélete nem bűncselekmény hiányában mentette fel a felperest az ellene felhozott vád alól, hanem azért, mert az alapcselekmény elkövetését nem látta minden kétséget kizáróan bizonyítottnak, így a bűnsegély járulékos jellege folytán a felperes bűnössége sem volt megállapítható. (5/F/12 sorszám alatt csatolt ítélet 33. oldal utolsó bekezdés, 39. oldal, 40. oldal első bekezdés).

A zsarolás büntettét az 1978. évi IV. törvény (Btk.) 323. §-ának (1) bekezdése szerint az követi el, aki jogtalan haszonszerzés végett mást erőszakkal, vagy fenyegetéssel arra

kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen, vagy eltűnjön és ezzel kárt okoz. Minősített esete, ha a zsarolás testi épség elleni, súlyos fenyegetéssel valósul meg. A Btk. 16. §-a alapján kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be. A zsarolás kísérlete tehát már azzal megvalósul, ha valaki jogtalan haszonszerzés végett más fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, a kár bekövetkezése a zsarolás kísérletének megvalósulásához nem szükséges. A vádirati tényállás szerint az I., III. és IV. rendű vádlottak abból célból vitték a sértettet a felperes ügyvédi irodájába, hogy tőle örökölt ingatlanrészét megszerezzék. Ehhez nyilvánvalóan szükségük volt az általuk kiváltott tulajdoni lapon és hagyatékátadó végzésen túl az ingatlanra vonatkozó hagyatéki per ismeretére is. E céljuk megvalósításához szükséges ügyvédi meghatalmazás aláírására próbálták a vádirati tényállás szerint erőszakkal a felperest rávenni.

A bűnsegéd elkövetési magatartása – Btk. 21. §-ának (2) bekezdése szerinti, a bűncselekmény elkövetéséhez való szándékos segítségnyújtás – a bűncselekmény teljes törvényi tényállását nem merítheti ki, hiszen ebben az esetben az elkövető tettes lenne, elegendő a bűncselekmény megvalósításához szükséges valamely momentum végrehajtásában való részvétele.

Annak eldöntése, hogy e cselekménysor bizonyítottsága esetén a zsarolás kísérletét a felperes cselekménye az ebben való bűnsegédi magatartást megvalósítja-e, jogalkalmazói mérlegelési kérdés. E körben az ügyészség részéről kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés nem volt megállapítható, ezért helyesen döntött úgy az elsőfokú bíróság, hogy a II. rendű alperes kártérítési felelőssége nem áll fenn.

Az elsőfokú bíróság a kifejtettek szerint a jogszabályoknak megfelelően utasította el a felperes keresetét, emiatt sem az elsőfokú ítélet megváltoztatásának, sem hatályon kívül helyezésének nem volt helye. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében – annak helyes indokai folytán – helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért másodfokú bíróság a felperes tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2014. február 27.

. Höbl Katalin s.k.  
a tanács elnöke

Egriné dr. Salamon Emma s.k.. Bleier Judit s.k.  
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: